

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg er ked af, at hr. Sønderby slet ikke forstod, hvori min kritik af ham bestod, for min kritik går ikke på, at hr. Sønderby optræder i Baltikum som gedigen ikkevoldskæmper, som om han havde læst min lærebog i, hvordan man gjorde det. Det er ikke det, jeg kritiserer. Jeg kritiserer denne meget stærke sprogbrug, som jeg opfatter som et forsøg på at fastholde nogle fjendebilleder, hvor man benytter udtrykket massakre om de sovjetiske forbrydelser i Baltikum, og hvor man benytter udtrykket invasion i Baltikum i forbindelse med militærets opmarch foran tv-stationen. Det var det, jeg kritiserede. Jeg siger, at hvis man bruger så stærke ord – og jeg vil understrege, at jeg skarpt fordømmer det, der foregik – mangler vi ord til alle de andre forbrydelser, der foregår internationalt. Hr. Sønderby må forstå, at når han optræder internationalt som god, gedigen ikkevoldsaktivist, har han min største og bedste velsignelse. Det er helt sikkert.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Tak til hr. Jens Thoft! Det er sjældent, at jeg oplever at blive rost af hr. Jens Thoft fra denne talerstol. Det er heller ikke, fordi jeg samler på den slags ting, men i denne situation vil jeg da sige tak for det. Men så må jeg da gøre hr. Jens Thoft opmærksom på, at Nordisk Råds Præsidium i enighed også har fordømt det, der sker derovre, også med meget stærke ord, næsten, for jeg kan ikke huske, om det lige har brugt de ord, jeg har brugt, men det er i hvert fald næsten lige så stærkt. Der sidder der en SF'er som observatør, som ikke har protesteret imod det. Så jeg tror ikke, det kan siges stærkt nok for at undgå, at der opstår en krise dér.

Hans Hækkerup (S):

Lad mig starte med at sige, at SF har stillet en forespørgsel om et emne, som efter vores mening slet ikke er aktuelt, nemlig en ændring af det område, som omfattes af Atlantpagten. Ifølge pagtens artikel 4 er et angreb på ét medlemsland at betragte som et angreb på alle alliancens lande. Til gengæld er denne bistandsforpligtelse begrænset til det nordatlantiske område. Det var ikke mindst en amerikansk frygt for

at blive indblandet i de europæiske kolonimagters krige, som lå bag denne begrænsning.

I de godt 40 år Atlantpagten har været i kraft, har mange medlemslande været indviklet i væbnede konflikter »out of area«. Lad mig bare nævne krigen i Algeriet og Vietnamkrigen som eksempler på krige, som vi har været lykkelige for at Danmark ikke er blevet inddraget i som følge af en eller anden form for hel- eller halvautomatik.

Omvendt er det selvfølgelig klart, at Atlantpagtens bestemmelser ikke afskærer os fra at engagere os militært uden for vores geografiske område. Da vi i efteråret sendte »Olfert Fischer« til Golfen, var det faktisk 147 år siden, at vi sidst havde gjort noget sådant. At vi tog dette vigtige skridt, hænger sammen med, at der var tale om en embargo under FN's Sikkerhedsråds myndighed, og at vi lagde vægt på, at hverken NATO eller VEU havde nogen koordinerende rolle i forhold til den danske korvet.

Spørgsmålet om »out of area« er også blevet rejst i forbindelse med VEU. For os har det netop været en hovedindvending imod VEU-medlemskab, at det er et erklæret mål for denne organisation at engagere sig uden for det nordatlantiske område.

I North Atlantic Assembly, NATO's parlamentarikerforsamling, blev spørgsmålet rejst her på efterårssessionen i London, og et forslag om eventuelt at ændre Atlantpagten på dette punkt blev direkte nedstemt af parlamentarikerforsamlingen.

Til gengæld er det vigtigt at understrege, at der ikke har været stillet forslag fra nogen regering om at ændre »out of area-bestemmelsen«. En sådan ændring ville i øvrigt også kræve konsensus i NATO, og da en række lande under alle omstændigheder ville være imod, er tanken død på forhånd. Jeg vil også godt understrege, at et sådant forslag ville komme til at påvirke den diskussion, der i øjeblikket foregår i NATO-regi om alliancens fremtidige struktur og strategi, ikke mindst diskussionen om opstilling af multinationale styrker, i en negativ retning.

Socialdemokratiet mener derfor, at et forslag om ændring af NATO's geografiske område både er uaktuelt og uønsket. Jeg skal derfor på vegne af Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, CD, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende: